

RINGSAKER KOMMUNE

**HØRING - REGIONAL PLAN OG TILTAKSPROGRAM FOR VANNREGION
GLOMMA**

Sluttbehandles i:

ArkivsakID:	JournalpostID:	Arkiv:	Saksbehandler:
12/5429	14/38843	K2 - M10, K3 - &13	Ole Roger Strandbakke
DokumentNR: 8			

Behandling:	Dato:	Saksnummer:
FORMANNSKAPET	03.12.2014	169/14
FORMANNSKAPET	10.12.2014	186/14

Dokumenter:

Brev datert 26.6.2014 fra Østfold fylkeskommune om høring av utkast til Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma m.m. 2016-Vedlegg 1 2021...

Sammendrag av utkast til Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma m.m. 2016-2021, datert Vedlegg 2 30.6.2014.....

Sammendrag av utkast til Regionalt tiltaksprogram etter vannforskriften Vedlegg 3 2016-2021, datert Utrykt 30.6.2016.....

Utkast til Regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma m.m. 2016-2021, datert Utrykt 30.6.2014..... Utkast til Utrykt

Regionalt tiltaksprogram etter vannforskriften 2016-2021, datert Utrykt 30.6.2016.....

F. sak 221/2012: Høring- dokumentet vesentlige vannforvaltningsspørsmål for vannregion Glomma.....

Fakta:

I Norge er det vedtatt en vannforskrift, som er hjemlet i vannressursloven, forurensningsloven og plan- og bygningsloven. Den stiller krav til at alt vann skal ha god kjemisk og økologisk tilstand, noe som gjelder elver, bekker, innsjøer, grunnvann og kystvann. Vannforskriften beskriver den norske gjennomføringen av EUs vanddirektiv som Norge er forpliktet til å gjennomføre i henhold til EØS-

avtalen.

Som oppfølging av vannforskriften og EUs vanndirektiv er det utarbeidet et forslag til plan og tiltaksprogram for vannregion Glomma. Østfold fylkeskommune er vannregionmyndighet og har i brev, jf. vedlegg 1, bedt om uttalelse til planforslaget, jf. vedlegg 2 og 3. Planen skal gjelde for perioden 2016-2021. Den er en regional plan som vedtas av fylkestingene. Vedtatt forvaltningsplan skal oversendes Miljøverndepartementet for godkjenning av Kongen i statsråd.

Ringsaker kommune hadde følgende innspill til planen i en tidlig fase, jf. f. sak 221/2012, der det ble fattet følgende vedtak:

«Formannskapet slutter seg til arbeidet med forvaltningsplan for vannregion Glomma.

1. *I arbeidet med forvaltningsplanen må det legges større vekt på å avklare:*
  - a. *Økonomiske og juridiske virkemidler for gjennomføring av tiltak.*
  - b. *Utarbeide standardiserte metoder for tiltaksanalyser, effekt av tiltak og kostnadsberegninger.*
  - c. *Håndtering av miljøgifter og regulerte vassdrag.*
2. *For vannområde Mjøsa, som del av vannregion Glomma, bør en vurdere nærmere hvilken innvirkning kommunalt avløp har på vannkvaliteten.»*

Ringsakers rolle i vannregion Glomma, er at kommunen er en del av vannområde Mjøsa. Vannområde Mjøsa er en av flere vannområder som tilsammen utgjør vannregion Glomma.

De ti vanligste registrerte påvirkningsfaktorene i vannregion Glomma er:

- Avrenning fra landbruket
- Fremmede arter
- Avløp fra spredt bebyggelse
- Vannkraftsregulering
- Sur nedbør
- Avrenning fra byer/tettsteder
- Utslipp fra avløpsnett
- Flomverk og forbygninger
- Fysiske endringer av elveløp
- Fiskevandringshinder

Vurdering:

I Vannregion Glomma er det foreslått tre hovedsatsningsområder:

1. Forurensning av næringsalter (i hovedsak avløp og landbruk)
2. Forurensning fra miljøgifter (i hovedsak diffus avrenning som overvann m.m.)
3. Fysiske endringer (vannkraft, bekkelukking m.m.)

Forvaltningsplanen og tiltaksprogrammet for vannregion Glomma er et godt utgangspunkt for følge opp nevnte satsningsområder, men det kreves at flere forhold bedres/avklares før planen og tiltaksprogrammet vedtas:

- For å kunne utarbeide gode tiltaksprogram må data om den økologiske tilstanden være kartlagt for alle sektorer (kommuner, landbruk, industri, vassdragsregulant m.fl.). Grunnlagsmaterialet synes fortsatt å være noe mangelfullt. Først når dette er på plass vil det være mulig å prioritere de mest kostnadseffektive tiltakene på tvers av sektorer.
- I forkant av gjennomføringen (fra 2016) må en rekke juridiske og organisatoriske avklaringer være på plass. Det er flere områder og tiltak hvor det juridiske og/eller organisatoriske ansvaret er uavklart. Eksempel på dette er forurensning av vassdrag med flere ulike kilder, og forurensning som det er vanskelig å knytte et ansvarsforhold til.
- Det er for vannregion Glomma bare ca. 30 % av tiltakene som er blitt kostnadsberegnet, og de fleste kostnadene som er identifisert er estimerer. Det betyr både at kostnadsvurderingen er usikker, og at det vil kreves en betydelig jobb for å kvalitetssikre de kostnadstall som så langt er laget.
- Rekkefølgen på tiltak må konkretiseres for å sikre optimal ressursbruk. For eksempel må redusert forurensning fra avløpsrensaneanlegg sees opp mot muligheter for økt vannføring i det aktuelle vassdraget gjennom revisjon av konsesjonsvilkår for regulerte vassdrag.

Vannområde Mjøsa er som nevnt en del av vannregion Glomma. Nedenfor er synliggjort de viktigste påvirkningsfaktorene med hensyn til vannkvalitet i vannområde Mjøsa:

- Det som rammer flest vannforekomster er:
  - Diffus avrenning fra landbruk og husholdninger. De fleste vassdrag i Ringsaker er påvirket i middels til stor grad
  - Fremmede arter
- Det som rammer vannforekomstene i størst grad er:
  - Fysiske endringer av elveløp, som gjelder bl.a. Brumunda og Moelva
  - Sikringstiltak
  - Vannregulering, som særlig gjelder Mjøsa, Mesna- og Moelvavassdraget

Etter flere Mjøsaksjoner fra tidlig på 70-tallet, som omhandlet tiltak i bl.a. kommunene (avløpsnett, rensaneanlegg og spredt bebyggelse), landbruket og industrien, har Mjøsa med tilløpselver i dag en betydelig forbedret vannkvalitet. I henhold til vannforskriften vurderes

økologisk tilstand i Mjøsa som *svært god* basert på algemengde, næringsstoffer og siktedyp. På andre områder, som bl.a. innholdet av miljøgifter i sedimentene i Mjøsa, vurderes den økologiske tilstanden som *moderat*.

For vannområde Mjøsa er utslipp fra avløpsnettene ikke vurdert å være en av hovedutfordringene for å nå målet om *god* økologisk tilstand. Ut fra den faktakunnskapen som foreligger synes det å være en riktig vurdering. Situasjonen er imidlertid at mange kommuner har en betydelig andel med gammelt avløpsnett med stor innlekking av fremmedvann. Dette må sees i sammenheng med antatt økt nedbør framover i tillegg til at ny bebyggelse knyttes til ledningsnettene. Nevnte forhold vil påvirke belastningen av avløpsnettene og øke faren for overløp, og dermed forurensning til omgivelsene.

For vannområde Mjøsa og spesifikt for Ringsaker ser det ut til at overvåkingen og tiltakene som er gjennomført siden 1970-tallet har ført til en akseptabel vannkvalitet. Gjennom bruk av gjeldende lovverk bl.a. vannressursloven, jordloven, skogloven, forurensningsloven og plan- og bygningsloven, har industri, landbruk, spredt bebyggelse og kommunalt avløp blitt fulgt godt opp. Oppfølging av lovverk og tiltak er et kontinuerlig arbeid og vil kreve enda bedre oppfølging framover pga. bl.a. økt nedbør og oppdagelse av stadig flere miljøgifter. Økt nedbør fører til behov for sikringstiltak i elvene og endringer av elveløp. I tillegg påvirkes vannkvaliteten i vassdragene av regulering til kraftproduksjon. Dette vil føre til økte kostnader framover både til overvåking og til tiltak for å nå miljømålene. På disse områdene forventes at berørte sektormyndigheter og departementer må ta et større økonomisk ansvar enn i dag.

Forslag til vedtak:

Ringsaker kommune slutter seg til regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma 2016-2021 (vedlegg 2), og til regionalt tiltaksprogram etter vannforskriften 2016-2021 (vedlegg 3), med merknader som vist i saksframlegget.

Rådmannen i Ringsaker, den 17.11.2014

Jørn Strand

Alf Thomassen
strategisjef

10.12.2014 FORMANNSKAPET

Enstemmig vedtatt som innstilt.

FSK - 186/14:

Vedtak:

Ringsaker kommune slutter seg til regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma 2016-2021 (vedlegg 2), og til regionalt tiltaksprogram etter vannforskriften 2016-2021 (vedlegg 3), med merknader som vist i saksframlegget.